

10 april 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Bisdom Haarlem-Amsterdam

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 januari 2014. Op 11 februari 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 4 maart 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klagster is verschenen en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd vergezeld door haar zus, [naam], en bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Heerkens Thijssen, voornoemd. Namens het bisdom is verschenen [naam], voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Aangeklaagde was kapelaan in de [naam]kerk in [plaats] en een huisvriend van de familie.

Na de mis op zondag ging het hele gezin thuis lunchen. Aangeklaagde kwam ook mee. Na de lunch werd er koffie gedronken buiten in de tuin of boven in de toonzaal. Klagster kreeg iedere zondag een cadeautje van aangeklaagde. Als zij een cadeautje kreeg liep zij ermee naar de tuinkamer, waar haar overige speelgoed lag. Aangeklaagde liep dan achter klagster aan. Hij nam haar op schoot en begon drukke spelletjes te doen. Hij deed dan 'hop paardje hop'. Terwijl aangeklaagde klagster druk op en neer liet gaan, probeerde hij met zijn vingers bij

haar binnen te dringen. Op enig moment was het spelletje klaar en liet hij klaagster hard langs zijn schenen op de grond vallen. Klaagster was toen vier jaar. Dit duurde ongeveer een half jaar. Het gebeurde ook in de tuinkamer dat aangeklaagde klaagster dwong met haar handjes zijn geslacht vast te houden. Aangeklaagde begon dan snel en ruw te schudden en te schokken. Als klaagster niet gehoorzaamde dreigde aangeklaagde ermee dat zij niet in de hemel maar in de hel zou komen. Dit aftrekken in de tuinkamer heeft zich zeker tien keer voorgedaan. Aangeklaagde kleepte zich daarbij niet uit, maar deed wel zijn gult open.

Op een gegeven moment verhuisde aangeklaagde en kwam hij niet meer iedere zondag langs. Hij kwam wel nog af en toe langs om 's avonds mee te eten. Na het eten bracht aangeklaagde klaagster dan naar bed onder het mom van een avondgebedje. Aangeklaagde schoof dan de lakens opzij en zat met zijn vieze vingers aan de onderbroek en vagina van klaagster te pulken. Klaagster bedoelt met pulken, dat aangeklaagde met zijn vingers in haar vagina drong. Ook dit gebeurde ruw en snel. Hij werd dan zeer rood. Dit heeft zich gedurende een jaar ongeveer eens per maand afgespeeld.

Klaagster was altijd blij als er visite kwam en deed meestal als eerste de deur open. Toen klaagster een jaar of negen of tien was, begonnen haar borstjes te groeien. In die periode is het meerdere malen gebeurd dat klaagster de deur opendeed als aangeklaagde langs kwam. Zij kwam toen met haar hoofd ter hoogte van het kruis van aangeklaagde. Klaagster werd dan door aangeklaagde vastgepakt terwijl hij met zijn geslacht tegen haar achterhoofd wreef. Hij sloeg dan een arm om haar heen en speelde tegelijkertijd met haar borstjes. Hoewel klaagster aangeklaagde een por gaf, hield hij niet op. Dit heeft zich ongeveer vier tot vijf keer herhaald. De aanwezigheid van aangeklaagde heeft als een rode draad door het leven van klaagster gelopen. Aangeklaagde kwam veel bij klaagster thuis over de vloer, maar hij belde ook bijna dagelijks, waarbij klaagster aangeklaagde regelmatig aan de telefoon had. Klaagster kon aan haar moeder merken dat aangeklaagde in hoog aanzien stond en dat van haar verwacht werd dat zij hem gehoorzaamde. Aangeklaagde dreigde voortdurend met hel en verdoemenis, als klaagster iets zou vertellen of niet zou toestaan.

In 1978 overlijdt de vader van klaagster. Aangeklaagde neemt dan nog steeds een voorname plaats in het gezin in. Met klaagster gaat het op school niet goed en ze wordt daarover regelmatig aangesproken door aangeklaagde. Nog steeds dreigend met hel en verdoemenis.

Klaagster is in 1985 als au pair naar [stad] gegaan. De moeder van klaagster en aangeklaagde zijn haar toen komen opzoeken in [stad]. Klaagster heeft hen tijdens die vakantie iedere dag meegenomen om hen [stad] te laten zien. Op de laatste dag van het bezoek zijn klaagster, haar moeder en aangeklaagde naar [gebouw] gegaan. Vandaar heeft klaagster haar moeder en aangeklaagde alle plekken laten zien waar zij de afgelopen dagen geweest waren. Aangeklaagde pakte klaagster toen vast en schoof met zijn penis tegen de billen van klaagster aan. Klaagster keek op dat moment haar moeder aan om hulp te vragen, om haar te laten zien wat aangeklaagde bij haar deed. Daar haar moeder haar niet te hulp schoot, gaf zij aangeklaagde een por teneinde hem te laten stoppen met tegen haar aan te rijden.

2.2. Toen klaagster 14 jaar oud was heeft zij drie maanden in het ziekenhuis gelegen met buikpijnklachten, die leken te duiden op een blinde darmontsteking. Klaagster had altijd veel afscheiding en de artsen konden zien dat klaagster een ontsteking had. De gynaecologen vroegen klaagster met hoeveel jongens klaagster al naar bed was geweest.

Klaagster heeft in 1991 psychische hulp gezocht. Na twee jaar therapie gevolgd te hebben, kon zij het financieel niet meer opbrengen en is zij met de therapie gestopt. Klaagster is toen lange tijd depressief geweest, heeft verschillende relaties gehad en een abortus. Klaagster vermoedt dat haar smetvrees voortkomt uit het feit dat aangeklaagde altijd vieze vingers had, waarmee hij haar betastte.

Klaagster is in 2001 getrouwd met een Amerikaan die als [beroep] in [stad] was gestationeerd. In 2002 is de dochter van klaagster geboren.

2.3. Het doel van de klacht is het krijgen van erkenning van hetgeen gebeurd is en financiële compensatie.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de Bisschop stelt [naam] dat hij het relaas van klaagster schokkend vindt en dat zij kan rekenen op betrokkenheid en medeleven vanuit het Bisdom. Voor het overige conformeert hij zich aan het oordeel van de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klaagster op vier-jarige leeftijd gedurende een half jaar wekelijks door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Dit misbruik bestond uit het (pogen) met zijn vingers binnen (te) dringen in de vagina van klaagster terwijl hij wilde spelletjes met klaagster deed. Ook heeft hij in die periode klaagster gebruikt om hem te masturberen. Dit laatste heeft ongeveer tien keer plaatsgehad.

In de periode dat aangeklaagde niet meer in Amsterdam werkzaam was, heeft hij klaagster 's avonds bij het naar bed brengen betast aan de vagina waarbij hij zijn vinger naar binnen probeerde te brengen. Dit heeft zich enige malen voorgedaan.

Voorts heeft aangeklaagde, toen klaagster circa negen of tien jaar oud was, bij binnenkomst met zijn geslacht tegen het achterhoofd van klaagster aangereden, terwijl hij met zijn handen haar borstjes betastte. Dit heeft zich ongeveer vier of vijf keer voorgedaan.

Tenslotte heeft aangeklaagde klaagster seksueel misbruikt toen klaagster tijdelijk als au pair in [stad] verbleef. Aangeklaagde hield klaagster stevig vast terwijl hij tegen haar aanreed. Hoewel klaagster toen twee- of drieëntwintig was, moet dit gezien worden in het licht van hetgeen klaagster al is overkomen sinds haar vierde levensjaar. Zij heeft steeds moeten horen dat zij in de hel zou komen indien zij iets zou zeggen of niet mee zou werken. De Klachtencommissie gaat er hierbij vanuit dat hier nog steeds sprake was van psychische druk.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast heeft de Klachtencommissie kennis genomen van de reeds gegrond verklaarde klachten van de zussen en broer van klaagster tegen aangeklaagde, zoals bekend onder de nummers 2010T002, 2012T779, 2013W1027 en 2013W1033. Uit voornoemde adviezen komt

steeds een vergelijkbaar verhaal naar voren. Aangeklaagde heeft zich een plek in het gezin verworven en heeft de kinderen steeds tot ongeveer de leeftijd van 10 jaar seksueel misbruikt. Voorts is uit voornoemde zaken duidelijk geworden dat aangeklaagde het seksueel misbruik in grote lijnen heeft toegegeven.

Tenslotte is het de Klachtencommissie bekend dat aangeklaagde het seksueel misbruik van klaagster en haar zussen en broer ook tegenover de Bisschop van Haarlem-Amsterdam in feite heeft toegegeven.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas vier jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen als huisvriend en als priester. Hij heeft dit vertrouwen echter op grove wijze geschonden door klaagster te misbruiken in haar thuissituatie. De plek bij uitstek waar een kind zich veilig zou moeten kunnen voelen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

4.6. Over (het verzoek van klaagster om) financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom Haarlem-Amsterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 10 april 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.